

Column

TUSSENRAPPORT

Twee jaar geleden deed ik het nieuwe kabinet in mijn eerste column tien tips aan de hand voor een geslaagd misdaadpreventiebeleid (Tien Tips voor Balken-Bos). Ik beloofde de uitvoering ervan secuur te zullen bewaken. Oftewel, tijd voor de *midterm review*.

De eerste twee tips gingen over de uitvoeringsstructuur. Er zou een Onderraad Veiligheid moeten komen onder voorzitterschap van de MP en vanuit Den Haag zou het veiligheidsbeleid van gemeenten en bedrijfsleven scherp moeten worden bewaakt. Deze tips zijn slechts zwakjes ter harte genomen. Bewindslieden wier beleid tekortschiet worden hierop onvoldoende aangesproken. Ook de gemeenten gaan goeddeels hun eigen gang. Dat laatste is overigens niet zo'n probleem, want veel wethouders lijken me meer preventiebewust dan de Haagse bestuurders. De samenwerking met het bedrijfsleven loopt redelijk goed. Een treffend staaltje polderen dat nu al 20 jaar wordt volgehouden. Andere landen kunnen er een voorbeeld aan nemen.

Jan van Dijk is hoogleraar Victimologie en Menselijke Veiligheid aan de Universiteit van Tilburg.

Tip drie waarschuwde dat een probleemwijkenbeleid zonder wijkgericht veiligheidsbeleid tot mislukking is gedoemd. De op deze klus gezette Ella Vogelaar heeft mijn toch al sombere verwachtingen nog weten te overtreffen. Ze is in zeven sloten tegelijk gedoken. De door mij voorspelde parlementaire enquête naar het probleemwijkenbeleid lijkt me nauwelijks nog te ontlopen. Tip voor haar opvolger: neem een criminoloog in dienst, in plaats van een spin doctor.

Tip vier beveelde verplichte opvoedingsondersteuning aan voor zwakke gezinnen. De grote steden staan achter zulk beleid, inclusief de vorige en nieuwe burgemeester van Rotterdam, maar minister Rouvoet is bang natte voeten te krijgen in de Tweede Kamer. Vooralsnog kan deze armlastige portefeuilleminister niet op een goede beoordeling rekenen.

Tip vijf riep op tot een landelijke campagne tegen fietsendiefstal. Deze campagne is er, na 20 jaar non-beleid, zowaar gekomen. Of het daadwerkelijk lukt om het aantal fietsendiefstallen met 100 000 omlaag te brengen, zal nu moeten blijken. Tip zes betrof de verkoop van alcohol aan minderjarigen (verbieden) en de alcoholaccijns (fors omhoog). Minister Klink begon veelbelovend met een voorstel om de *happy hours* te verbieden. Toen hij vervolgens voor betuttelaar werd uitgemaakt, heeft zijn partij hem teruggefloten. Politici hebben liever geen ruzie met de brouwers. Het schrikbarend uit de hand gelopen alcoholmisbruik onder jongeren is dus nog steeds niet aangepakt. Een forse accijnsverhoging naar Zweeds voorbeeld lijkt me nu de enige optie. Wie durft?

Tip zeven betrof de grootschalige inzet van nieuwe technologieën zoals video-camera's. De situationele preventie staat in Nederland op redelijk hoog peil, maar van nieuwe impulsen valt weinig te bespeuren. De Nederlandse politie heeft zich nagenoeg geheel uit de technopreventie teruggetrokken. Misschien kan de aangekondigde nationale investeringsimpuls worden aangewend voor de structurele verbetering van de technische beveiliging in openbare ruimten en de sociale woningbouw.

Tip acht had betrekking op de uithuisplaatsing van gewelddadige partners. Het kabinet heeft hiermee goede vorderingen gemaakt. Een dikke voldoende voor rijk, lokale overheden en politie. Tips negen en tien riepen op slachtoffers spreekrecht te geven en door de rechter aan de dader opgelegde schadevergoedingsbevelen te laten voorschieten door de staat. Deze tips zijn goeddeels opgevolgd. Een wetsvoorstel hierover ligt bij de Eerste Kamer. Maar het is vanwege een onbezonnen amendement nog steeds niet aangenomen. Ondanks dit gepruts van de volksvertegenwoordiging, gaat het met het slachtofferbeleid tamelijk goed.

Het kabinet krijgt van mij voor zijn preventiebeleid gemiddeld een zes plus. Sommigen zullen dat goed genoeg vinden. Van een kabinet waarvan de premier de zesjesmentaliteit onder Nederlandse studenten kapittelt, verwachten wij echter meer. Zoals mijn kleinzoon, in navolging van Bob de Bouwer, pleegt te zeggen: aan de slag! <<